

FIȘA DISCIPLINEI
anul universitar 2024-2025

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii	Teologie Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei			Igiena omului bolnav și a celui sănătos. Conceptul creștin-ortodox			2.2. Cod disciplină		OLR0515			
2.3. Titularul activității de curs				Arhim. Prof. univ. dr. Teofil (Cristian) Tia							
2.4. Titularul activității de seminar				Arhim. Prof. univ. dr. Teofil (Cristian) Tia							
2.5. Anul de studiu		IV	2.6. Semestrul		II	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)		VP	2.8. Regimul disciplinei		DC

3. Timpul total estimat

3.1. Număr ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	-
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	-
Distribuția fondului de timp de studiu individual					ore
• Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					9
• Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					25
• Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					9
• Tutoriat					2
• Examinări					2
• Alte activități (exersări practice)					-
Total ore activități individuale					47

3.7 Total ore studiu individual	47
3.8 Total ore din planul de învățământ	28
3.9 Total ore pe semestru	75
3.10 Numărul de credite	3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<i>Sală dotată cu videoproiector, sistem de sonorizare pentru audiții și laptop</i>
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	<i>Sală dotată cu videoproiector, sistem de sonorizare pentru audiții și laptop</i>

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	- Să poată călăuzi reconfortant și să poată consilia minimal persoanele suferinde din mediul sanitar. Să deprindă „tehnica” generală a consilierii bolnavilor și a persoanelor aflate în fază terminală; - Să recunoască temele esențiale ale dialogului religios și ale valorilor esențiale în expunerile semenilor; - Să intuiască elementele fundamentale ale unei fructuoase și constructive confruntări cu perspectiva morții; - Să cunoască modurile de „construcție” a unei solide „culturi a inimii”, evitând riscurile unei consilieri diletante: tendința de a-i domina pe ceilalți, setea de a dobândi recunoaștere publică și apreciere, dorința subtilă de a conduce; - Să determine mecanismele de fortificare a dorinței de a trăi și de a-și întări energiile/resursele epuizate de cei aflați în dificultate existențială;
Competențe transversale	- Să cunoască marile erori ale consilierii pastorale și psihologice neprofesioniste, exersându-se într-o responsabilitate matură față de semenii; - Să apeleze cu succes la toate modalitățile de consiliere a persoanelor de vârstă a treia; - Să cunoască psihogeneza personalității oamenilor care optează pentru „meserii” de ajutorare a semenului, în care e implicată sfera emoțional-umană; - Să distingă și să elimine elementele specifice manipulării în atitudinea și comportamentul propriu și al semenilor;

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Să-i conștientizeze pe viitorii preoți de profilul ideal al preotului din subconștientul colectiv; de asemenea, să-i formeze ca lideri ai unor viitoare comunități pastorale, să-i modeleze din punct de vedere psiho-pastoral pe viitorii preoți, să consolideze identitatea lor de „profesioniști” ai credinței, să fortifice vocația lor pastorală.
7.2 Obiectivele specifice	- Să ajungă la cunoașterea profundă de sine; - Deprinderea studenților cu noțiunile elementare de psihopatologie și cunoașterea mecanismelor de intervenție psihoterapeutică; familiarizarea lor cu noțiunile specifice domeniului familiarizarea lor cu paradigmele teoretice și practice elementare din domeniul psihopatologiei și al psihoterapiei pastorale;

	Formarea abilităților de adaptare la exigențele semenilor și de intervenție promptă, corectivă, în universul psiho-emoțional al credincioșilor;

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Conceptul de bază și sfera sa semantică: igiena mentală, igiena fizică, psiho-igiena etc.	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
2. Definirea omului sănătos. Paradigmele de încadrare;	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
3. Definirea omului bolnav. Frontierele noțiunii;	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
4. „Nu există oameni sănătoși. Există oameni insuficient investigați!”;	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
5. Sănătate și credință;	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
6. Boală și credință;	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
7. Bazele biblice ale abordărilor igienice. Vechiul și Noul Testament;	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
8. Psiho-igiena în arealul psihiatric.	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
9. „Curățenia” și „curăția” în perimetrul religios.	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
10. Sfera sexualității și definirea noțiunii de psiho-igienă;	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
11. Noțiunea dogmatică de „desăvârșire”. Puritatea și statutul de „fără de prihană” în areal pastoral-teologic;	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
12. Curățirea de sine, vindecarea de sine, lucrarea cu propriul sine, în perspectivă soteriologică;	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	

13. Psihanaliza Pastorală în confruntare cu „Eul” murdar;	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
14. Păcatul ca „boală”, nu ca „vină juridică”. Dreptul Canonic în perspectivă duhovnicească	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	

BIBLIOGRAFIE GENERALĂ

1. Isidor Baumgartner, *Psicologia Pastorală*, Roma, Edit. Borla, 1993;
2. Ion Bria, *Liturghia de după Liturghie*, București, Edit. Athena, 1996;
3. Idem, *Eleziologia pastorală*, în *Studii Teologice*, 1-4/1979 (XXXI), p. 320-330;
4. Idem, *Regenerarea misiunii creștine în contextul urban*, intervenție susținută la Seminarul „Misiunea urbană”, Brașov, 29-31 octombrie 1996;
5. Idem, *La relazione pastorale di aiuto. Camminare insieme*, Torino, Edizioni Camilliane, 1993;
6. Sorin Emanuel Bugner, *Viața intimă a omului și provocările postmoderne la adresa ei*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2009;
7. Credereoggi, *I giovani e la fede*, 6/1996 (96), Edit. Messaggero, Padova;
8. Giuseppe Faccin, *Pastorale Giovanile*, Edizioni dell'Università, Padova, 2000;
9. Ioan N. Floca, *Canoanele Bisericii Ortodoxe. Note și comentarii*, Sibiu, Edit. Arhiepiscopiei, 1991;
10. Michael Paul Gallagher, *Parlare di Dio nella cultura di oggi*, în *La Civiltà Cattolica*, II (1994), p. 442-456;
11. Christos Yannaras, *Contra Religiei*, București, Edit. Anastasia, 2011;
12. Andrew Newberg – Mark Robert Waldman, *Cum ne schimbă Dumnezeu creierul. Descoperirile inovatoare ale unui prestigios neurolog*, București, Edit. Curtea Veche, București, 2009;
13. Horea Roman-Patapievici, *Omul recent*, București, Edit. Humanitas, 2010;
14. Tomas Spidlik – Marko Ivan Rupnik, *Teologia Pastorală. Pornind de la frumusețe*, Târgu-Lăpuș, Edit. Galaxia Gutenberg, 2007;
15. Ioan Suciu, *Eroism. Terapie contra mediocrității*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2001;
16. Emilianos Timiadis, *Preot, parohie, înnoire*, București, Edit. Sofia, 2001;
17. William Basil Zion, *Eros și transfigurare*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2001, în traducerea lui Ioan Ovidiu Bobăilă.
18. Arhim. Teofil Tia, *Viața duhovnicească și confuziile psiho-emoționale. Repere pe traseul sfințirii destinului*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2011, Ediția a VII-a (978-606-509-185-6). 1300 p., DVD exclusiv în format digital: Power Point cu imagini relevante și texte esențializate;
19. Idem, *Reînnoire profetică și fidelitate față de Tradiție: exigențe pastorale ale epocii post-iluministe*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2011, Ediția a VII-a (ISBN 978-606-509-180-1), 1300 p., DVD exclusiv în format digital: Power Point cu imagini relevante și texte esențializate;
20. TIA, pr. conf. dr. Teofil, *Doctore, vindecă-te pe tine însuși! Exigențele psihoterapiei pastorale*, Edit. „Reîntregirea” (Colecția „Academica”) Alba-Iulia, 2006;
21. Psiholog Dr. Maria Pașca – Pr. Dr. Teofil Tia, *Psihologie Pastorală I. Reperele psihologice ale consilierii pastorale*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2007;
22. Idem, *Noțiuni elementare de psihologie pastorală sanitară; pastorația bolnavilor terminali*, Edit. „Reîntregirea” (Colecția „Academica”) Alba-Iulia, 2006;
23. Idem, *Metodologia colocviului pastoral (inspirată din metoda lui Karl Rogers)*, Edit. „Reîntregirea” (Colecția „Academica”) Alba-Iulia, 2006;
24. Idem, *Tehnică psihologică și trăire duhovnicească în demersul pastoral*, Edit. „Reîntregirea” (Colecția „Academica”) Alba-Iulia, 2006;
25. Idem, *Caracterologie. Curs pastoral de cuvioșie, onestitate și bun simț*, Edit. „Reîntregirea” (Colecția „Academica”) Alba-Iulia, 2006;
26. Idem, *Psihologia vârstei a III-a. Pastorală pensionarilor*, Edit. „Reîntregirea” (Colecția „Academica”) Alba-Iulia, 2006;
27. Idem, *Elemente de psihoterapie pastorală. Călătorie duhovnicească prin subconștientul clerical*, Edit. „Reîntregirea” (Colecția „Academica”) Alba-Iulia, 2006;
28. *Să fotografiem împreună postmodernitatea. Anatomia lumii de mâine*, Edit. „Reîntregirea” (Colecția „Academica”) Alba-Iulia, 2006;
29. *Culisele psihice ale sexualității. Elemente de psihopatologie sexuală*, Edit. „Reîntregirea” (Colecția „Academica”) Alba-Iulia, 2006;
30. Idem, *Contra-misiunea preotului prin incultură*, Edit. „Reîntregirea” (Colecția „Academica”) Alba-Iulia, 2006.
31. TIA, Pr. conf. dr. Teofil, *Elemente de Pastorală Misionară pentru o societate post-ideologică*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2003.
32. Idem, *Reîncreștinarea Europei? Exegeza religiei în misiologia și pastorală occidentală contemporană*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2001;

33. Idem, *Fertilizarea creștină a culturii*, Edit. Reîntregirea, Alba-Iulia, 2003;
34. Idem, *Pastorala misionară într-o Europă descreștinată. Exigențe și priorități*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009, 28 p.
35. Idem, *Pastorația în mediile urbane industrializate. Analiză teologico-pastorală a urbanității*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009(8)(7), 28 p.
36. Idem, *Țiganii: radiografie unei etnii fără frontiere. Pentru o pastorală a romilor*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009(8)(7), 28 p.
37. Idem, *Toamna vieții. O invitație la reflecție pastorală*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009(8)(7), 28 p.
38. Idem, *Expansiunea noilor mișcări religioase. Lectură pastorală a fenomenului sectar*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009(8)(7), 28 p.
39. Idem, *Noțiunea de „sărăcie” în cultura postmodernă. Pentru o pastorală a săracilor erei post-industriale*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009(8)(7), 28 p.
40. Idem, *Pedagogia pastorală și criza valorilor*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009(8)(7), 28 p.
41. Idem, *Strategii de comunicare a credinței. Cateheza în universul cultural al adulților de astăzi*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009(8)(7), 28 p.
42. Idem, *Pastorația tinerilor în era postmodernă. Tendințele socio-culturale ale lumii contemporane*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009(8)(7), 28 p.
43. Idem, *„Dezvăluiri ale lucrurilor ascunse de le întemeierea lumii” (Matei 13,35). Condiția umană între violență, sacrificiu și crimă. Retrospectivă pastoral-istorică*. Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009(8)(7), 28 p.

10 .Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Cursul urmărește motivarea consistentă a studenților și a viitorilor angajați din domeniul Pastoraliei, al pentru desfășurarea cu multă pasiune și dinamism a propriei profesii.

11. Evaluare

Tip activitate	11.1 Criterii de evaluare	11.2 metode de evaluare	11.3 Pondere din nota finală
11.4 Curs	<i>Evaluare finală</i>	<i>Evaluare frontală/orală pe baza unui subiect extras de student</i>	40%
		<i>Evaluare scrisă</i>	10%
11.5 Seminar/laborator	<i>Verificare pe parcurs</i>	-	
	- <i>Activitate la seminar</i>	<i>Elaborarea unei lucrări caracteristice cercetării și redactării științifice</i>	40%
		<i>Implicare în dezbaterile de la seminar</i>	10%
11.6 Standard minim de performanță: <i>Cunoașterea teoretică a jumătate din materialul predat și analizat la cursuri și existent în broșurile predate studenților asigură studentului nota 5 (cinci).</i>			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

1 mai 2024

Data avizării în catedră

Semnătura Director de Departament

1 mai 2024

.....